

Wiadomości krajowe.

Z Wiednia d. 22. Stycznia. — Dzisiaj, o godzinie południowej, było uroczyste posłuchanie, na którym Deputowani Stanów Galicyjskich mieli zaszczyt wynurzyć NN. Cesarstwo Ichmość życzenia Kraju z powodu Ich zaślubienia, oraz złożyć N. Cesarzowej z uszanowaniem uchwalony na Sejmie dar weselny w przepysznej i bardzo gustownej szkatułce.

Członkowie Deputacji zebrałi się byli tym końcem u JW. Ministra Spraw Wewnętrznych Hrabięgo Saurau, w gmachu Kancelaryi nadwornej, z którego w ekwipażach galowych, poprzedzonych i otoczonych służbą, odprawili wjazd swój do Zamku Cesarzkiego w następującym porządku:

Oddział Ułanów Koburga. — Jeden: Zaprzęgaz. — C. K. Furer dworski.

W pierwszej karecie: JW. Gubernator krajowy i Prezes Stanów Galicyjskich, Franciszek Baron Hauer.

W drugiej karecie: JW. JX. Lewicki, Metropolita grecko-katolicki, Deputowany Stanu duchownego.

W trzeciej karecie: JW. Hrabia Ignacy Szarbek, najwyższy Sokolnik koronny, i JW. Hrabia Mniszek;

W czwartej karecie: JW. Hrabia Antoni Stadnicki i JW. Hrabia Józef Lewicki; — wszyscy czterey, Deputowani Stanu Magnatów.

W piątej karecie: JW. Kownacki Galicyjski Skarbnik koronny, i JW. Hrabia Kazimierz Rzewuski;

W szóstej karecie: W. Broniewski i W. Dunin Borkowski, Deputowani Stanu rycerskiego.

W siódmej karecie: P. Józef Jan Piller, Deputowany Miasta Lwowa.

Oddział Ułanów Koburga zamykał orszak.

Do Deputacji przyłączyli się wszyscy, obecni tu Członkowie Stanów Galicyjskich, mianowicie: JW. Hrabiowie Siemiński, Ossoliński i Lanekoronński, tudzież WW. Stołowski i Piasecki.

Deputacja przybyła wśród zwyczajnych oznaków honorowych do Zamku, i udała się potem przez rozstawione szeregi Cesarzko-

Królewskiej Gwardyi Niemieckiej i Królewsko-Węgierskiej do C. K. Apartamentów aż ku Sali Rady tajney, do której przez W. Podkomorzego, JW. Hrabięgo Wrbna, wprowadzoną została. NN. Cesarstwo Ichmość przyięli Deputację siedząc na tronie, otoczeni najwyższym Dworem swoim.

Prezes Stanów miał następujące mowy:

Do Najjaśniejszego Cesarza.

„Najjaśniejszy Panie! — W przeciągu sześciu miesięcy mamy szczęście zbliżyć się powtórnie z uroczystą Deputacją do Najjaśniejszey Osoby W. C. K. Mości.“

„Gdyśmy Cię N. Panie pierwszy raz na granicach oyczystey ziemi naszej witali, przeięci byliśmy radośnem oczekiwaniem.“

„Dzisiaj pozostaie nam tylko głęboko uczuty wyraz podziękowania za tak wiele łask, których nam W. C. K. Mość użyzyć raczyłeś.“

„Rozwinąłeś N. Panie w oczach naszych owo niezinordowane dopeńnianie wysokich obowiązków Rzeczy, owo serdeczne zniżanie się do wszystkich klas i stanów, i ową niezachwianą miłość sprawiedliwości, które charakter Twoiego Panowania cechują, i szczęście Ludów Twoich utwierdzają. Oycowska Twoja pieczołowitość przemówiła tak dzielnie do myślu i ducha naszego, iak i siła wysokich cnot monarszych W. C. K. Mości. Tym szlachetnym sposobem służyłeś N. Panie za wzór całemu Narodowi, i wzbudziłeś w nim nową potrzebę dopeñniania obywatelskich powinności jego. Wszystkie rysy publicznego i prywatnego życia Twoiego, zawsze ieszcze w Oyczyźnie naszej z ust do ust przechodzić będą, i w sercach żywych i delikatnie czuiących Galicyanów wiecznie zachowanemi zostaną.“

„Luboć iako Deputowani Stanów Galicyjskich najpokornieysze życzenia nasze z powodu świętnego zaślubienia W. C. K. Mości, prawie ostatni w kolei składamy, mamy przeięcie przed innymi tę przyjaźną okoliczność, iż nie idziemy iedynie za doszłą do nas utwierdzoną sławą, i nie składamy iedynie dobre myslanych życzeń naszych, lecz że iako najnowsi osobisci świadkowie związku cnoty, możemy święcić sercem i usty to szczęście, które się W. C. K. Mości w udziale dostało, i nie więcej do życzenia nie mamy, iak tylko niezasmuceną długą trwałość onegoż.“

„Racz N. Panie używać nam ciągle oytowskię życzliwości i łaski swoięy, którey iuż odebraliśmy dowodów, a staraniem naszym będzie, abyśmy się oneyże ieszcze godnieyszymi stali.“

Do Nayiaśnieyszey Cesarzewey.

„Nayiaśnieysza Pani! — Przyym W. C. K. Mość u podnóża tronu ponowiony wyraz nayserdecznieyszego uwielbienia i przywiązania, któreś we wszystkich Galicyanach podczas swoiego, za krótko dla nich trwałego pobytu, wposród nas wzbudziła.“

„Owa epoka zostawiła we wszystkich sercach głębokie, niewygluzowane wrażenie.“

„Wynosimy się z tego, iż, luboć nayodlegleysi prawie — byliśmy pierwsi z tych, co się nauczyli enoty i celne przynioty ducha W. C. K. Mości w bliskosci poznać, i nad niemi zażwiwać.“

„Kiedy więc dziś żyezenie nasze z powodu wysokiego i świetnego zaślubienia W. C. K. Mości z naygłębszem uszanowaniem składamy, cznią prawdziwie i serdecznie miliony współobywateli naszych każde słowo uwielbienia i każdy wyraz nayszczerszego udziału w małżeńskim szczęściu N. Państwa.“

„Pozwól N. Pani, aby Stany Galicyyskie złożyły dar weselny, którego wartość nie na przyniesioney summie, lecz na tey okoliczności polega, iż na pierwszym Seymie, czterestą głosami z okrzykiem radości i radością popędliwości, zaprzeczając wszelką wyptatę ratami, uchwalonym został.“

„Stany Królestw Galicyi i Lodomeiryi proszą z uszanowaniem o ciągłą W. C. K. Mości życzliwość i łaskę.“

NN. Cesarstwo Ichmość raczyli dać na to odpowiedź następującą :

Nayiaśnieyszy Cesarz.

„Pobyt Mój w Galicyi okazał Mi skutki, które Mię naysupełniey zadowolnily. Przedsięwziętą był tę podróż dla przekonania się osobiście o położeniu tego Królestwa, dla poznania zbliska potrzeb onegoż, powiększenia istnącego dobra, a dania naykrótszą drogą rady i pomocy tam, gdzie niedostateczności widoczniemi były.“

„Spełniły się wielorako oczekiwania Moie. Zastafem w Galicyi Lud wierny i czynny; zdolny do każdego nagradzającego wysłażenia, i z ukontentowaniem oddać różnym stanom sprawiedliwość, że, luboć są młodszemi dziećmi Moimi, otaczają Mię ze wszelką miłością, do której Mnie dawnieysi Poddani Moi oddawna iuż przyzwyczaili, i która — mówię to wyraźnie — jest szczęściem i pociechą długiego iuż panowania Moiego.“

„Dziękuję Stanom Galicyyskim za wyraz ich życzeń, zostając onymże z Cesarzką życzliwością i łaską przychylnym.“

Nayiaśnieysza Cesarzowa.

„Przypominać sobie będę zawsze z serdecznem ukontentowaniem Mój pobyt w Galicyi. Obeymuję dziś z Moją naysupełnieyszą miłością Naród, który złożył w oczach Moich nayoczywistsze dowody wiernego przywiązania do Monarchy swoiego.“

„Dziękuję Stanom za ofiarowany Mi podarunek. Przyymuję go z wdzięcznością. Naywiększa wartość onegoż zasada się na uczuciu, z którem go Stany dla Mnie przeznaczyły.“

Po tym uroczystym akcie oddała się Deputacya, poczem miała szczęście złożyć nayspokornieysze uszanowanie swoie Jego Cesarzowicowskiej Mości, Arcy-Xięciu Następcy tronu.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazety tych Stanów poczytują (*umieszczane iuż w gazecie naszej*) poselstwo Prezydenta, które w Kongres zagaionym został, za naydoskonalszą i tak zadowolniającą mowę, iakiey od dawnych iuż lat nie czytano. Toż zdanie dzieli takż ministeryalna gazeta Londyyska Kuryer, twierdząc, że toż poselstwo nayszyjaźniejsze chęci dla W. Brytanii wyraża, i że iest iednym z naymądrzeyszych i naylepiey ułożonych aktów urzędowych, iakich od wielu lat nie czytano.

Na posiedzeniu dnia 3. Grudnia, zmienił się Kongres tych Stanów w Wydział powszechny, i postanowił stosunki handlowe z Osadami Angielskimi, sprawy wojny i marynarki, nagrodę żołnierzy dawnieyszego woyska, tudzież inne przedmioty do szczególnych Wydziałów dla roztrząśnienia odesłać. Mowca Izby P. Clay uczynił oraz wniosok, aby Wydział rozważył: iakie prawa są potrzebne, ażeby zabezpieczyć utrzymanie ścisłej neutralności z Osadami Ameryki południowey i Hiszpanią. Spowodowało to tego Mowcę kilka nowszych wypadków, między którymi przytoczył aresztowanie urstu Officerów Angielskich w Filadelfii, którzy postanowili byli w Anglii przyjąć służbę u powstańców Ameryki południowey, lecz w podróży swoięy, bez żadney prawney przyczyny, w Filadelfii przytrzymani zostali.

Oświadczenie neutralności (rzekł P. Clay) nie winney dzieie się myśli, iak tylko w tey, aby nie używać własnych sił na szkodę lub korzyść któreykolwiek strony wojuiącej; nie daie nam

zaś prawa do czynienia przeszkod pomocy innych Ludow. Niedawno zatrzymano na żądanie Rezydenta Hiszpańskiego w portach Zjednoczonych Stanow kilka okrętów z banderą Prowincyy Ameryki południowej, a zatrzymano je w teyże samey chwili, w której ogłosiliśmy publicznie bezstronność naszą w tey walce. Jakikolwiek bądź (dodał na koniec P. Clay) jest nasz sposób myślenia, publiczne rozporządzenia nasze są przecież stronniczymi dla Hiszpanow.—Wniosek P. Clay, został bez sporu przyjętym.

Rząd Zjednoczonych Stanow wysłał woysko do wyspy Amelii, aby ją zająć i położyć przez to koniec władzy, którą sobie także Jenerał Aury przywłaszczył.

Mianowani do Ameryki południowej Komissarze, PP. Radney, Graham i Bland, udali się dnia 15. Listopada wraz z Sekretarzem Poselstwa P. Brackenbridge, z Baltimore do Norfolk, z kład na fregacie Kongres na miejsce swiego przeznaczenia odpłynąć mieli.

K r a k o w.

O posiedzeniach nadzwyczajnego Seymu, zwołanego w celu ułożenia zasad do kodexow prawa cywilnego, kryminalnego i procedury, zawiera gazeta Krakowska następujący artykuł pod dniem 21. Stycznia :

Na sessyi Ciała prawodawczego dnia 8. b. m. Sekretarz Seymowy odczytał wezwanie Senatu, ażeby Izba Prawodawcza zadosyć czyniąc woli W. Kommissyi Organizacyjney przystąpiła do odpowiedzi na przysłane pytania z prawodawstwa cywilnego, kryminalnego i procedury przez W. Kommissyę Organizacyjną wspólnie z Komitetem Prawodawczym ułożone, JW. Marszałek wezwał, ażeby Izba dała odpowiedź na te pytania; poczem

JW. Stanisław Mieroszewski, jako Prezydujący w Komitecie Prawodawczym, odczytał raport czynności jego, w którym wystawił: iż Komitet Prawodawczy przez Seym r. 1816 wybrany, stosownie do Art. XIIIgo Konstytucyi, zajął się przygotowaniem projektu do kodexow prawa cywilnego, kryminalnego i procedury, i w tym celu podzielił wypracowanie materyy do tych trzech kodexow między trzy Wydziały, wyiawszy z porządku pod ogólne całego Komitetu dyskusyę kodex cywilny, w którym zawoździe z podziału kodexu cywilnego na trzy części, pierwsze dwie części ukończył; naykrótsza tylko część trzecia do rozwagi pozostała. — W ciągu tego postępowania wezwany Komitet przez W. Kommissyę Organizacyjną dnia 16. Lutego r. 1816, ażeby ułożył projekt do praw, przez

że wezwaniem objętych, oświadczył teyże W. Kommissyi Organizacyjney pod d. 7. Marca r. 1816, iż według Art. XIIIgo Konstytucyi obowiązany jest zatrudnić się ułożeniem kodexow prawa cywilnego, kryminalnego i procedury, nie samych zasad prawa, i w ułożeniu tychże czerpać będzie zasady z ogólnych przepisow prawa powszechnego i prawodawstw tych, które w Kraiu Polskim już moc obowiązującą miały, iako to: dawnych praw Polskich, kodexu Austryackiego, Pruskiego i Francuzkiego. W. Kommissya Organizacyjna nie dając miejsca powyższemu przedstawieniu, wezwała powtórnie Komitet, aby tenże dopełnił odezwe z daty 16. Lutego r. 1816. Ta ponowiona odezwa zniewolony Komitet przerwać prace swoje w ukończeniu kodexow cywilnego, kryminalnego i procedury, przystąpił do odpowiedzi na pytania przesłane, i uchwaliwszy takowe, w znacznych foliatach przesłał W. Kommissyi Organizacyjney z tem dołożeniem, iż gdy co do materyy tyżących się kodexu kryminalnego, procedury kryminalney i cywilney, na uczynione pytania inaczej odpowiedzieć nie można było, iak ułożeniem projektu do całej części tego prawodawstwa, wypracowane zasady przesłał W. Kommissyi Organizacyjney. Takowe dzieło odebrawszy W. Kommissya Organizacyjna, na nowo uczyniła odezwe z d. 4. Grudnia 1816, ażeby Komitet w celu oznaczenia zasad nowego Prawodawstwa, mających bydź Zgromadzeniu Reprezentantow przedstawionych, łącznie z W. Kommissyą Organizacyjną odbywał posiedzenia, co Komitet dopełniając, uczęszczał na posiedzenia W. Kom. Organ., i na tych łącznie układaniem pytań teraz drukiem ogłoszonych i Izbie przedstawionych, zajął się. Zaszło przeto okoliczności powyższe stały się przeszkodą, iż Komitet stosownie do Art. XIIIgo Konstytucyi, przeznaczeniu swoiemu w ukończeniu kodexow zadosyć uczynić nie był w stanie.

JW. Stanisław Ordynat Mieroszewski, i JW. Józef Nikorowicz Prezes Sądu Appel. dowodzili, iż zgodniey będzie z dobrem Kraiu i godnością Izby, polecieć Komitetowi dokończenie wypracowanego już w znaczney części projektu kodexow, niż przystąpić do rozstrzygnięcia pytań od W. Kommissyi Org. podanych.

JW. JX. Felix Jaroski i JW. Felix Słotwiński żądali, ażeby Ciało Prawodawcze przystąpiło do odpowiedzi na przesłane zapytania.

JW. JK. Mateusz Dubiecki wniósł, ażeby Izba postanowiła, iż bez odpowiadania na przysłane pytania, poleca Komitetowi prawod. r. 1816 na Seymie wybranemu, ukończenie całego dzieła kodexow.

JW. Marszałek oświadczył, iż kreskowanie ua wniosek ten miejsca mieć nie może z powodu, iż z woli NN. trzech Dworów przez Pełnomocnych Tychże Kommissarzy w odczytanej Izbie odezwie oznajmionej, — Izba Prawodawcza obowiązana zatrudnić się odpowiedzią na przysłane pytania, i wszelkie inne działania byłoby sprzeciwieniem się woli NN. Protektorów; — gdy jednak uważa, iż w Izbie Prawodawczej nie ma jednomyślności, oświadczył dalej — iż zawieszając wszelkie dalsze dyskusyje — okoliczności zasłże przedstawi **W. Kommissyji Organizacyney**.

JW. Stanisław Mieroszewski wniósł, ażeby przez Rządzący Senat prosić **W. Kommissyji Organizacyney** o zezwolenie, iżby Komitet ukonczył całe dzieło kodexów prawa cywilnego, kryminalnego i procedury — a przeto i pytania podane zostaną załatwione.

Po takowych wnioskach Izba zgodziła się, ażeby życzenia powyższe przez Rządzący Senat do decyzji Wysoch Kommissyji Organizacyney były przesłane, — a **JW. Marszałek** do dnia 12. m. b. sessyą odroczył.

W dniu 12. m. b. **JW. JX. Mateusz Dubiecki**, zwykłą wymową wystawił: iż w chwili upragnionej, spodziewanej i pomyślnej odpowiedzi na żądania Seymu z uchwały poprzedzającego posiedzenia, winien jest oddać sprawiedliwość Komitetowi Prawodawczemu na Seymie r. 1816 obranemu, iż idąc drogą Konstytucyi — drogą cnoty — drogą wiary przodków naszych — drogą nado narodowości i ducha Kraju; zasłużył się godnie Obywatelom, S-yomowi i Kraiowi całemu, stosując przytem głos ten w szczególności do **JW. Stanisława Mieroszewskiego** Reprezentanta, iako Prezydującego w tymże Komitecie Prawodawczym.

JW. Marszałek dla nienadeszłej odpowiedzi **Wys. Kom. Org.** odłożył sessyę do d. 13.

W dniu 13. b. m. Sekretarz Seymowy odczytał nadesłaną przez Rządzący Senat odpowiedź **Wys. Kommissyji Organizacyney** z dnia 12. t. m. na życzenie Izby Prawodawczej z uchwały de dato 8. b. m. przedstawione, obemyniającej: iż pragnąc pogodzić życzenia Reprezentacyi Narodowej z dobroczynnemi zamiarami Wysoch Opiekunich Dworów, zezwala odmienić postępowanie do utworzenia nowych kodexów, wskazane Ciału Prawodawczemu Reskryptem z dnia 30. Grudnia r. z., na postępowanie następujące: „Ciało Prawodawcze po nastąpieniu poprzednio zadecydowania kwestyji, prawnych sobie przedstawionych, może polecić redakcyę kodexów Komitetowi Prawodawczemu wybranemu w roku 1816, a w takim razie Ciało Prawodawcze terażniejsze, zastępując miejsce Komitetu, ma moc kazać złożyć so-

„bie kodexa zredagowane, i dopilnować, iż by się w nie nie wcisnęły ustawy, przeciwne „przyjętym przez decyzyę kwestyji zasadom.“

W skutek przeto tey odpowiedzi, za iednomyślną Izby Prawodawczej zgodą, przystąpiono do uchwalenia odpowiedzi na przysłane pytania, względem których w szczególe odczytane były opinie Komitetu. **W** wziętey z porządku z Prawa Cywilnego Części I. o Osobach Tytule I. o prawach ściągających się do przymiotów osobistych, uchwalono: 1.) Cudzoziemiec takichże samych praw używać będzie w Kraiu Rzeczypospolitey Krakowskiej, iakich tuteyszo - kraiowi Obywatela w Kraiu jego używać będą. 2.) Zamieszkanie osoby uważane bydź ma do zobowiązań osobistych tam, gdzie mieszka; do zobowiązań zaś rzeczowych tam, gdzie posiada dobra nieruchome; względnie Urzędników publicznych uważane bydź ma, gdzie urzędy sprawują, bez żadney różnicy w tey mierze między Urzędnikami dożywotnymi, a obieralnymi na czas, względnie nakoniec żony na bydź zwyczajnie nważane tam, gdzie mąż ma stałe mieszkanie, wyiawszy szczególne przypadki prawem oznaczyć się mające. 3.) **W** przypadku, gdy osoba po dopełnionem prawnem postępowaniu za umarłą ogłoszona powróci, może czynić sądownie o rozwiązanie nowego małżeństwa przez pozostatego małżonka zawartego, lecz takowe pewtórne małżeństwo przez sam powrót pierwszego małżonka nie ustaie.

Co do aktów stanu cywilnego, **JW. JX. Jaroński** dowodził niepotrzebę tychże; po dopełnionem zaś sekretnem kreskowaniu 34 głosami przeciwko 3 Izba Prawodawcza zamieniła w prawo, iż akta stanu cywilnego będą przyjmowane przez Urzędników umyślnie na to postanowionych, któremi w powszechności będą Duchowni, w szczególnych tylko przypadkach przez prawo oznaczyć się mających, Swieccy. Nakoniec pełnoletność bez różnicy pćci ustanowiona została, po skończonym roku życia dwudziestym piawszym.

Poczeni **JW. Marszałek** sessyę do dnia następnego 14. Stycznia powieździ.

Wyiechali ze Lwowa dnia 31go Stycznia i 1go Lutego.

JW. Bystrzyzna hrabia, do Rossyi. — **W. Czarnowski**, do Zloczowa. — **JW. Golejowski** hrabia, do Kalusza. — **W. Gniwosz**, do Sambora. — **W. Jelewicki**, do Rossyi. — **W. Komar Hieronim**, do Przemysła. — **W. Rakowski** Konstanty, do Żółkwi. — **JW. Łoś** Tadeusz hrabia, do Narola. — **W. Preb** Józef, do Żółkwi. — **W.W. Ubysz** Konstanty i Felix, do Leśniowic.